

ТЕРЕМ-КРЗ
ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА ЕООД
Тел: +359 52 814 410; Факс: +359 52 814 400; office@krz-fa.com; www.krz-fa.com

Годишен доклад за дейността

Доклад на независимия одитор

Годишен финансов отчет

За годината, завършваща на 31 декември 2019 г.

„ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ-ВАРНА”ЕООД
гр.ВАРНА

Съдържание

Годишен доклад за дейността

Доклад на независимия одитор

Отчет за печалбите или загубите и другия всеобхватен доход

Отчет за финансовото състояние

Отчет за промените в собствения капитал

Отчет за паричните потоци

Пояснителни бележки към финансовия отчет

1. Обща информация за дружеството

Дружеството е учредено на 20.07.2004 г., със съдебно решение по ф.д. № 1922/2004 г., като еднолично търговско дружество с ограничена отговорност.

Дружеството е регистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията с ЕИК 103882821.

Седалището и адресът на управление на дружеството е в гр. Варна, р-н “Аспарухово”, м-т “Лъджата”, п.к.135.

Капиталова структура

Основният капитал е в размер на 11 598 340 лв. и е разпределен в 1 159 834 броя дяла с номинална стойност в размер на 10 лв. за дял.

Едноличен собственик на капитала на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна“ ЕООД е „Терем – Холдинг“ ЕАД, което е с едноличен собственик на капитала - българската държава. Правата на българската държава, с оглед на отрасловата компетентност, се упражняват от Министъра на отбраната (чл. 8, ал.1 от ПРУПДТДДУК).

Система на управление

Дружеството се представлява и управлява от управителя инж. Данаил Стефчев Славов. В Дружеството е назначен контролор г-жа Мария Николова Кунина

Стопанска дейност

Предметът на дейност на Дружеството за отчетния период е:

Извършване на базов и среден ремонт и производство на военна техника, въоръжение, боеприпаси и друго военнотехническо имущество, съоръжения, апаратури и машини, която дейност се извършва след получаването и при поддържане на валидно надлежно разрешение – лиценз; кораборемонт, корабостроене и разкомплектоване/рязане/ на кораби; управление на движимо и недвижимо имущество – частна държавна собственост; внос, износ; реклама, маркетинг, развитие и усъвършенстване на специална и гражданска продукция; услуги, техническа помощ и обучение, както и всяка друга дейност, незабранена със закон или друг нормативен акт, с изключение на външнотърговски сделки с предмет оръжие, взривни вещества, боеприпаси и/или стоки и технологии с възможна двойна употреба, по смисъла на закона за контрол на външно търговската дейност с оръжие и със стоки и технологии с възможна двойна употреба или на закона за контрол над взривните вещества, огнестрелните оръжия и боеприпасите.

Интелектуална собственост

Дружеството поддържа система за качество отговаряща на изискванията на ISO 9001, 14 001, 18 001 и е сертифициран по AQAP 2110 от Министерството на Отбраната на Република България.

„Терем - КРЗ Флотски арсенал – Варна “ ЕООД има присвоен NCAGE код - код на производител/търговец по НАТО.

Научно-изследователска и развойна дейност

В дружеството са усвоявени нови процеси и технологии, с които е постигнато подобряване производителността на цеховете, за които са разработени, а именно:

- приспособление за опресване на цилиндрова глава на двигател МАК М43;
  - приспособление за опресване на цилиндрова глава на двигател SKL VDS 29/24;
  - приспособление за демонтаж на клапанни седла на ГД SKL VDS 29/24;
- колектор от ацетиленов тръбопровод.

Персонал

Броят на персонала на Дружеството към 31 декември 2019 г. е 440 души (2018 г. - 450 души).

Програмите за обучение, предлагани на служителите на дружеството, имат за цел развитието на техните компетенции. Политиката в областта на обучението е специално насочена към предоставяне на високи професионални познания, както и във връзка с изискванията за здравословни и безопасни условия на труд.

2. Значителни събития през 2019 година

С Протоколно решение № 30-6/22.05.2019 г. едноличният собственик на капитала е приел годишния финансов отчет на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД ЕООД за 2018 г., като не е разпределян дивидент и текущата загуба от 1 848 хил. лв. е покрита за сметка на неразпределените печалби от минали/предходни години.

3. Важни събития след съставяне на годишния финансов отчет

Между датата на финансовия отчет и датата на одобрението му за публикуване не са настъпили коригиращи събития или значителни некоригиращи събития, които да влияят на информацията, представена в този финансов отчет, и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания за годината, приключваща на 31 декември 2019 година, освен посоченото в пояснителна бележка № 31 на годишен финансов отчет за 2019 г.

4. Основни финансови показатели за 2019 г.

Функционални критерии	2017	2018	2019
Продажба на продукция	12 135	11 582	11 638
Себестойност на продукция	(12 255)	(11 170)	(10 376)
Други доходи, нетно (стоки, услуги, материали, ДМА и други)	455	373	483
<i>брутна рентабилност, %</i>	<i>-1,0%</i>	<i>+3,68%</i>	<i>+12,16%</i>
Gross margin	336	784	1 745
<i>Gross margin, %</i>	<i>+0,13%</i>	<i>+0,51%</i>	<i>+0,65%</i>
Други разходи (административни, общопроизводствени, застраховки, обезценки, еднократни данъци, социални разходи)	(5 423)	(4 552)	(4 730)
оперативен финансов резултат	(5 088)	(3 768)	(2 985)
<i>оперативна рентабилност, %</i>	<i>-0,7%</i>	<i>-0,7%</i>	<i>-0,4%</i>

Функционални критерии	2017	2018	2019
Финансови приходи/разходи, нетно	(1 660)	160	64
финансов резултат, преди рент. провизия и данъци	(6 747)	(3 607)	(2 921)
<i>изменение на фин. резултат, преди реинтегриран/неусвоени провизии и данъци, %</i>	<i>+46,5%</i>	<i>+56,7%</i>	<i>+19,0%</i>
реинтегрирана провизия	12 431	1 952	0
други отписани провизии	0	3	0
корпоративен данък	(1 214)	(195)	(71)
нетен финансов резултат	4 470	(1 848)	(2 992)
в т.ч. провизии за неизползв. отпуски	388	316	256
в т.ч. амортизации	1 361	1 430	1 310
EBITDA	(4 828)	(1 695)	(1 347)
<i>изменение при EBITDA, %</i>	<i>+64,9%</i>	<i>+72,1%</i>	<i>+20,5%</i>

Стопанската дейност на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД ЕООД през 2019 година беше организирана в насока за изпълнение на одобрените параметри от актуализираната Бизнес-програма за 2019 г. от принципала на дружеството.

5. Преглед на рисковите фактори

Рисковете, на които е изложено дружеството, в зависимост от пораждащите ги фактори и възможностите за тяхното управление, могат да се разделят на систематични и несистематични.

Систематичните рискове се свързват с общото състояние на макроикономическата среда. Те се отнасят до всички стопански субекти в страната и са резултат от външни за дружеството фактори, върху които то не може да влияе.

Макроикономическият риск се характеризира чрез основните макроикономически индикатори – брутен вътрешен продукт, валутен курс, равнище на инфлацията и лихвени равнища, промени в ценовите равнища на фондовия пазар, бюджетен дефицит, безработица и др.

Основните показатели на стопанската среда в България, които оказват влияние върху дейността на дружеството, за периода 2014 – 2019 г. са представени в таблицата по-долу:

Показатели	2014	2015	2016	2017	2018	2019
БВП в млн. лв.*	83,756	88,575	94,130	102,308	109,695	118,625*
Реален растеж на БВП*	1,8%	3,5%	3,9%	3,5%	3,1%	3,4%*
Инфлация в края на годината	(2,0)%	(0,9)%	(0,5)%	1,2%	2,6%	2,5%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1,48	1,76	1,77	1,74	1,66	1,75
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1,61	1,79	1,86	1,63	1,74	1,79

Основен лихвен процент в края на годината	0,03	0,01	0,00	0,00	0,00	0,00
Безработица (в края на годината)	10,7%	10,0%	8,00%	6,2%	5,2%	4,4%

източници: БНБ и НСИ

*прогноза на БНБ за 2019 г., източник: БНБ.

Систематичните рискове не могат да бъдат избегнати от икономическите субекти в страната, което поражда необходимостта от извършването на анализи и прогнозиране на макроикономическите показатели с цел тяхното минимизиране.

Забавянето на икономическия растеж и влошаването на макроикономическите параметри в страната би довело до намаляване на реалните доходи и покупателната способност на населението, което неминуемо ще засегне негативно печалбите на съответното дружество.

Несистематичните рискове са рискове, върху които дружеството може да упражни контрол. В зависимост от пораждащите ги фактори те могат да бъдат разделени на **секторен (отраслов) и оперативен (фирмен) риск**.

Секторният (отрасловият) риск е рискът, свързан с развитието на сектора, в който оперира дадена компания. Той се поражда от влиянието на технологичните промени в отрасъла върху доходите и паричните потоци в този отрасъл, силна конкуренция на външния пазар, нелоялна конкуренция на вътрешния пазар, социални конфликти и др.

Условията, при които Дружеството развива дейността си се отличават с високата степен на конкурентност и свит пазар. В непосредствена близост, кораборемонт се извършва и в следните крупни промишлени /кораборемонтни/ предприятия: КРЗ „Одесос” АД, „Варненска Корабостроителница” АД, МТГ ”Делфин-1” ООД, ”Бургаска Корабостроителница” АД, кораборемонтните заводи в съседна Турция, Румъния и др. Това предполага и определя висока степен на конкурентност и борба за всеки клиент от една страна, а от друга това влияе в посока на спад, относно цените на кораборемонта в региона.

Фирменият риск е свързан с дейността на дружеството. Той е специфичен за всяка компания и се влияе от възможността на дружеството да посреща задълженията си.

Някои от специфичните рискове, пред които е изправено дружеството са:

- През последните години в резултат на намаляване на състава плавателните съдове на Военноморските сили към МО бе намален и броя договори за ремонт и поддръжка на въоръжение и военна кораби с дружеството. В резултат на това дейността на дружеството е насочена предимно към осигуряване на договори за кораборемонт на гражданския плавателни съдове с местни и чужди фирми;

- Географската ограниченост на Черноморския регион и изолираността му от големите търговски потоци предполага и ограничено наличие на потенциални клиенти за кораборемонт;
- Спецификата и уникалността на производствения процес произтича от различните по тонаж, предназначение и вид кораби. Всичко това изисква индивидуален подход при планирането и изпълнението на всяка поръчка. Предвид това, че основната част от кораборемонта протича на открити производствени площадки, повечето от иновативните и ефективни решения в дружеството са свързани с отчитане влиянията на метеорологичните условия и изолирането им, като съпътстващ фактор в производствения процес.

Управление на финансовия риск

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най-значимите финансови рискове са: пазарен риск (включващ риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск, както и валутен риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено-обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на финансовите пазари и достигане минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущото управление на риска в дружеството се осъществява от органите на управление. Приоритет при управлението на риска е да се осигури финансовата стабилност на предприятието.

Детайлна информация е налична в оповестяването към индивидуалния годишен финансов отчет за 2019 г. (пояснителна *бележка № 28* на годишен финансов отчет за 2019 г.). В същото приложение е оповестена и информация за експозицията на предприятието по отношение на кредитния и ликвидния рискове.

6. Информация за основните характеристики на системата на вътрешен контрол, прилагани от дружеството в процеса на изготвяне на финансовите отчети

Ръководството на дружеството изготвя доклад за дейността, както и финансов отчет за всяка финансова година, който дава ярна и честна представа за финансовото състояние на Дружеството към края на годината, за финансовите резултати от дейността и за паричните потоци в съответствие с приложимата счетоводна рамка. Отговорността на ръководството включва и прилагане на система за вътрешен контрол за предотвратяване, разкриване и изправяне на грешки и неверни изложения, допуснати в резултат на действия на счетоводната система. В тази връзка, ръководството спазва следните основни принципи в своята дейност:

- придържане към определена управленска и счетоводна политика, оповестявана във финансовите отчети;
- извършване на всички операции в съответствие със законовите и подзаконовни нормативни актове;

- отразяване на всички събития и операции своевременно, с точен размер на сумите в подходящите сметки и за съответния отчетен период, така че да позволяват изготвянето на финансовите отчети в съответствие с конкретно зададената счетоводна рамка;
- спазване на принципа на предпазливостта при оценката на активите, пасивите, приходите и разходите;
- установяване и прекратяване на измами и грешки;
- пълнота и правилност на счетоводната информация;
- изготвяне на надеждна финансова информация; придържане към – Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО/МСС), одобрени за прилагане от Комисията на Европейския съюз и спазване на принципа на действащо предприятие.

7. Оперативни резултати през 2019 г.

Приходите от продажба на услуги през 2019 г. са увеличени със 1.82% (или с 56 хил. лв.) спрямо 2018 г. Те включват реализация както на специална продукция, така и на гражданска. Около 26% от цялата продукция е реализирана в страната, а останалите 74% като износ и вътрешно-общностни доставки в рамките на ЕС (2018 г.: 40% са реализирани в страната, а останалите 60% чрез износ извън рамките на ЕС).

Показатели	2019	2018	промяна, %
Приходи от продажби:	11 638	11 582	1.82%
-приходи от продукция и услуги - основна дейност	11 638	11582	1.82%

Приходите, по категории, са както следва:

Показатели	2019	дял	2018	дял
Приходи от продажби на продукция	11 638	100%	11 582	100%
в т.ч.: Специална продукция	1 642	14.11%	1 620	13.99%
• за МО	1 006	8.64%	1 360	11.74%
• друга специална продукция	636	5.46%	259	2.25%
Гражданска продукция и услуги	9 996	85.89%	9 962	86.01%

Диверсификацията на основните клиенти е:

Основни клиенти	2019, дял	2018, дял
-----------------	-----------	-----------

Диверсификацията на основните клиенти е:

Основни клиенти	2019, дял	2018, дял
КЛИЕНТ 1	9.22%	
КЛИЕНТ 2	10.13%	17.60%
КЛИЕНТ 3	6,6%	
КЛИЕНТ 4	10.98%	
КЛИЕНТ 5	12.92%	
КЛИЕНТ 6	8.15%	3.96%
КЛИЕНТ 7		6.55%
КЛИЕНТ 8	0.03%	10.47%
КЛИЕНТ 9		20.30%
КЛИЕНТ 10	8.64%	11.74%

Дружеството няма сделки за продажби със свързани лица, в т.ч. и с лица под общ контрол, които да надхвърлят 10% от неговия оборот.

Другите доходи включват:

Показател	2019	2018	промяна, %
Други доходи	656	374	75.69%
Печалба/(загуба) от продажба на материали	143	157	-9.79%
Приходи от продажба на материали и скрап	224	203	10.34%
Печалба/(загуба) от продажба на дълготрайни активи	24	-	100%
Приходи от услуги, извън основната дейност	248	91	173%
Възстановени отписани вземания и задължения	6		100%
Други печалби и загуби	154	126	23.01%

Разходите за дейността се увеличават с 687 хил. лв. или с над 4 % през 2019 г. спрямо 2018 г., което е пряко обвързано с промяна в обема на реализираната продукция, кумулативно с незавършеното производство:

Показатели	2019	2018	промяна, %
Разходи за дейността:	16 122	15 428	4,50%
Разходи за материали	2 694	2 566	4,99%
Разходи за външни услуги	3 574	2 115	68,98%
Разходи за персонала	8 544	9 317	-9,05%
Разходи за амортизации на нефинансови активи	1 310	1 430	-9,16%

Промените в запасите от готова продукция и незавършено производство за 2019 г. влияят в посока на увеличение на приходите с 1 045 хил. лв.

Основно перо в разходите за дейността са услугите на подизпълнители, както следва:

Показатели	2019, дял	2018, дял
Разходи за дейността	100%	100%
в т.ч. разходи за външни услуги	22,13%	13,71%
от ДОСТАВЧИК 1	6,16%	6,26%
от ДОСТАВЧИК 2	-	1,81%
от ДОСТАВЧИК 3	-	0,58%
от ДОСТАВЧИК 4	2,19%	-
от ДОСТАВЧИК 5	0,94%	-
от ДОСТАВЧИК 6	1,01%	-
от ДОСТАВЧИК 7	2,29%	-
от ДОСТАВЧИК 8	2,80%	-
от ДОСТАВЧИК 9		3,64%

Финансовите приходи в нетно изражение за 2019 г. са намалени с 298 % спрямо предходната 2018 г. Принос за този спад имат увеличените отрицателни курсови разлики спрямо тези от 2018г.

Показатели	2019	2018	промяна, %
Финансови приходи/разходи - нетно	64	170	-62.35
Други финансови приходи	73	180	-59.44
Разходи за актюерски лихви	(9)	(10)	-10%

Балансовото число за 2019 г. е увеличено с 1 141 хил. лв. спрямо 2018 г., като в разгърнат вид, изменението по отделните елементи на нетекущите и съответно на текущите активи е както следва:

Показатели	2019	2018	промяна, %
Имоти, машини и съоръжения	11 021	12 182	-10,53%
Нематериални активи	4	2	100%
Активи по отсрочени данъци	103	174	-40.80%
<i>Нетекущи активи</i>	11 128	12 358	-9.95%

Показатели	2019	2018	промяна, %
Материални запаси	3060	1 994	53.46%
Търговски и други вземания	4384	1370	220,07%
Вземания от свързани лица	27	3 136	-11614,81%

Дружеството не удовлетворява финансовата концепция за поддържане на капитала, основно поради трайно отчетените загуби от дейността през разглежданите съпоставими периоди:

Показатели	2019	2018	промяна, %
Основен капитал	11 598	11 598	0%
Преоценъчен и други резерви	1943	1 975	-1.65%
в т.ч.: законови резерви	1192	1 192	0%
други общи резерви	1069	1 069	0%
преоценъчен резерв	(318)	(286)	-11.19%
Неразпред. печалба (загуба) от мин. год.	5816	7 664	-31.77%
Печалба/загуба от текущия период	(2992)	(1 848)	61.90%
<i>Общо собствен капитал</i>	16365	19 389	-15.60%

Значителното увеличение на текущите пасиви се дължи на усвоените аванси, по договори, с предстоящото изпълнение през 2020 г.

Показатели	2019	2018	промяна, %
Търговски задължения	4679	963	385.88%
Задълж. към персонала и осигур. инстит.	1098	1 082	1.48%
Данъчни задължения	868	373	132.70%
<i>Текущи пасиви</i>	6645	2 418	174.81%

Паричният поток от оперативна дейност за 2019 г. е положителна величина. Нетното изменение на паричните средства (в края на годината спрямо наличността в началото на същия период) показва подобрене.

Измененията по видове дейности са както следва:

Показатели	2019	2018	промяна, %
Паричен поток от оперативна дейност	1527	(1 250)	122.16%
Паричен поток от инвест. дейност	(144)	(450)	-212.50%
Паричен поток от фин. дейност	0	(2 235)	-100%
Нетна промяна в пари и парични еквив.	1383	(3 935)	284.53%
Пари и парични еквивал. в нач. на год.	3557	7 454	-109.56%
Печ.(заг.) от вал. преоц. на пар. средства	17	38	-123.53%
Пари и пар. еквивал. в края на периода	4957	3 557	39.36%

8. Наличие на клонове на предприятието

“Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД не притежава клонове.

9. Информация за ключовия управленски персонал

- *Възнаграждения, получени през годината от ръководния управленски персонал*

Възнаграждението на ръководния управленски персонал на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД се определя по реда на “Правилник за реда за упражняване правата на Държавата в търговски дружества с държавно участие”, приети с ПМС № 112 от 23.05.2003 г.

Възнагражденията получени от ключовия управленски персонал през 2019 година са общо в размер на 102 хил. лева.

- *Придобити, притежавани и прехвърлени от управителя/контрольора дялове от капитала на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД.*

През 2019 г. управителят/контрольорът не са придобивали, прехвърляли и не притежават дялове от капитала на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД.

- *Права на управителя/контрольора да придобиват дялове или облигации на дружеството*

В Устава на дружеството не са залегнали особени разпоредби, даващи право на управителят/контрольорът да придобиват дялове или облигации на дружеството.

- *Участие на управителя/контрольора в търговски дружества, като неограничено отговорен съдружник*

Управителят и Контрольорът на дружеството не участват като неограничено отговорен съдружник, притежаващ повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и не участва в управлението на друго дружество или кооперация, като прокурист, управител или член на съвет.

10. Работа на Интегрираната система за управление (ИСУ) на дружеството, сертифицирана по ISO 9001:2015, ISO 14001:2015 и OHSAS 18001:2007 и AQAP 2110:2016

През 2019 г. ръководството на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД планира и постави стратегическите и оперативни цели за работа на дружеството през следващите няколко години.

В тази връзка бяха формирани конкретни цели на ИСУ за 2019 г. и беше потвърдена Политиката на ИСУ за периода 2020 – 2022 година.

За постигане изискванията на стандартите и гарантиране развитието на ИСУ през 2019 г се проведе един Преглед на ръководството. Това позволи да се запишат конкретни препоръки и коригиращи действия във връзка с развитието на системата.

Дружеството притежава следните сертификати:

- по БДС EN ISO 9001:2015 - сертификат BG.121353Q/U със срок на действие до 12.08.2021 г.;

- по БДС EN ISO 14001:2015 - сертификат BG121353E/U със срок на действие до 06.09.2021 г.;

○BS OHSAS 18001:2007 - сертификат CZE-180135 със срок на действие до 06.09.2021 г.

○Сертификат AQAP 2110:2016, серия СК № 181/2019, за извършване на комплексен ремонт, модернизация на подводни и надводни военни и граждански плавателни съдове и съоръжения; проектиране ,производство и ремонт на корабна и обща машиностроителна продукция; строителство на малотонажни плавателни съдове с общо и специално предназначение, със срок на действие до 22.05.2021 г.

Във връзка с поддържане и функциониране на СУК през 2019 г. са проведени следните мероприятия:

- през периода 22.05.2019 г. е извършен първи надзорен одит по AQAP от Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“ към МО;

- на 29.07.2019 г. са извършени първите надзорни одити по ISO 9001:2015; ISO 14001:2015; OHSAS 18001:2007 от Bureau Veritas;

Дружеството поддържа нужната компетентност на специалистите, ангажирани с дейността на ИСУ чрез ежегодното им обучение. През 2019 служителите “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна ” ЕООД взеха участие в Курс вътрешни одитори (ISO 19011:2018) „Указания за извършване на одит на системи за управление“, (ISO 9001:2015) “Система за управление на качеството“, (ISO 14001:2015) “Система за управление на околната среда“, (ISO 45001:2018) “Система за управление на здравето и безопасността при работа“;.

Развитието и усъвършенстването на Системата за управление на качеството на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД е допълнителна гаранция за качеството, предоставяно на нашите клиенти.

През 2019 година в дружеството са проведени и други специализирани обучения на персонала, съгласно утвърдения годишен план, както следва:

- Придобиване на правоспособност за дейности с взривни материали „Взривчик“;

- Курс за охранители;

- Опреснителен курс за „Професионална компетентност за превоз на пътници“;

- Опреснителен курс за „Професионална компетентност за превоз на товари“;

- Обучение на персонала обслужващ ел. уредби и съоръжения за защита на II, III и IV група по “Правилник за безопасност и здраве при работа по ел. обзавеждането с напрежение до 1000 V“;

- Курс по метрология – линейни измервания, радиотехнически величини, електрически величин, измерване на налягане;

- Курс по обучение за ел. безопасност IV та и V та група - съгласно „Наредба 3 – персонал, които работи с ел. уредби и съоръжения над 1000 V“;

- Обучение на прикачвачи;

- Ежегоден инструктаж и проверка на знанията за „Кранисти и автокранисти“;

- Опреснителен курс за работници, обслужващи ацетиленова, кислородна и компресорна станции в завода;

- Опреснителен курс за „Ремонт на ел. машини и съоръжения“, „Ел. мрежи и системи“, „Ремонт ПТМ“ от отдел Енерго – механичен по Наредба №16-116/02.08.2008;

- Курс за обучение по проблемите за осигуряване на ЗБУТ - Обучение по наредба РД 07-2 /16.12.2009 г. - външни обучители.

11. Дейност в областта на информационните технологии

В „ТЕРЕМ - КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД продължиха процесите по подобряване на материално-техническата база, като бяха закупени нови компютри, принтери и плотер за подобряване на информационния поток на хартиен носител; положени са 1 280 метра оптичен кабел за подобряване на комуникацията и документооборота между отделните звена; закупени и са инсталирани модерни, последно поколение камери за подобряване на видеоконтрола в предприятието; закупени са нови версии и с по-голям капацитет записващи устройства за съхраняване на по-голяма база информация; подобрена е системата за контрол на влизащите и излизащите от завода служители и гости; закупен е модерен четец на лични карти, включително и чуждестранни; извършена е модернизация на комуникацията между КБ и Корпусен цех.

През 2019 г., провежданите ежедневна и системна поддръжка на информационните технологии и системите за управление на информационните ресурси, повишиха степента на сигурност и гарантираха надеждността на информационните системи по отношение на превенция от загуба на данни, както и възможността, при евентуална повреда, възникнала вследствие на форсмажорни обстоятелства, за минимизиране на времето за възстановяване на работещите сървъри като web, mail и други.

С цел по-добро маркетингово позициониране на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД в интернет пространството, през 2019 година се изгради изцяло нова интернет страница на дружеството.

12. Вероятно бъдещо развитие на дружеството

През следващите две години (2020 – 2021) не се предвижда промяна в предмета на дейност на дружеството. Усилията ще бъдат насочени към увеличаване дела на специална и гражданска продукция, с което да се компенсира недостатъчния обем специализирана продукция за МО.

o Планирана стопанска политика през следващата 2020 година

През 2020 година дружеството ще провежда политика, насочена към търсене реализация на усвоените технологични практики и произвежданите от дружеството групата продукти, осигуряване на оптимална натовареност на производствени мощности, както и финансова устойчивост на предприятието.

Усилията ще бъдат насочени към утвърждаване на пазарните позиции в региона и постигане на оптимални производствени резултати с което да се компенсира недостатъчния обем договори за кораборемонт и специална продукция с МО.

През 2020 г. в „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал Варна“ ЕООД ще продължат дейностите по:

а) довършване на проекта за модернизация на компютърните системи в Конструктивното Бюро със закупуване на съвременен софтуеър и хардуеър позволяващ моделиране на 3D модели;

б) подмяна на цялата офис техника в отделите „Счетоводство“ и „Материално-техническо снабдяване“;

в) полагане на допълнително 1 000 метра оптичен кабел за свързване на допълнителен брой цехове към общата заводска мрежа;

г) монтиране на допълнителни камери за контрол.

Предвижда се предприемане на действия за повишаване квалификацията на персонала, както и на мерки за повишаване ефективността на стопанската дейност.

13. Друга информация

◦ *Информация за сделки със свързани лица през 2019 г.*

През годината дружеството е сключило търговски сделки със следните свързани лица:

Дружество	Вид на свързаността
„Терем - Холдинг“ ЕАД	компания-майка
„Терем – Хан Крум“ ЕООД	дъщерно дружество

Подборна информация за оборотите по сделките и за разчетите със свързаните лица е налична в оповестяването към годишен финансов отчет за 2019 г. (пояснителна бележка № 23).

◦ *Информация за сключване на сделки, които са извън обичайната дейност на дружеството или съществено се отклоняват от пазарните условия*

През 2019 г. “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД не е сключвало сделки, в т.ч. и със свързани лица, които са извън обичайната дейност на дружеството или съществено се отклоняват от пазарните условия.

◦ *Информация за събития и показатели с необичаен за дружеството характер, които имат съществено влияние върху дейността му*

През 2019 г. в и за “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД не са настъпили събития или показатели с необичаен характер, които да са съществени за дейността на предприятието, за реализираните от него приходи и съответно за извършените разходи през периода, с изключение на по-горе оповестената информация .

◦ *Информация за сделки, водени извънбалансово*

Във връзка с изпълнението на част от своите договори, дружеството е гарантирало доброто им изпълнение, чрез застрахователни полици.

За Дружеството има издадени банкови гаранции към 31.12.2019 г. в размер на 20 х.лв. Към 31.12.2018 г. те са били в размер на 559 хил. лв., представляващи обезпечения за получени авансови плащания и за добро изпълнение по търговски договори.

Не са възникнали условни пасиви за дружеството по отношение на асоциирани предприятия.

◦ *Чужди активи на отговорно пазене*

Към 31.12.2019 г. Има приети за съхранение чужди активи в складовете и офиса на дружеството на обща стойност 377 х.лв.

◦ *Информация относно сключените от дружеството, в качеството на заемополучател, договори за заем.*

Към 31.12.2019 г. дружеството няма сключени договори за овърдрафт или инвестиционен кредит с банкови или финансови организации.

◦ *Информация за по-рано публикувани прогнози за финансовия резултат за 2019г.*

Дружеството не е публикувало прогнозни резултати от дейността за текущата финансова година (2019 г.), поради което не може да бъде направено сравнение и съответно анализ на съотношението между постигнатите резултати и по-рано публикувани прогнози за тях.

◦ *Информация за политиката по управление на финансовите ресурси.*

Дейността на дружеството през 2019 г. се е финансирала само със собствени средства, в резултат на постъпления от оперативната дейност. По отношение на паричните си средства, дружеството спазва разпоредбите на Постановление №127/27.05.2013 г. на Министерския съвет.

◦ *Информация за настъпили промени през 2019 г. в основните принципи за управление*

През 2019 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление на дружеството.

◦ *Информация за настоящи и бъдещи инвестиционни намерения*

През 2019 г. са реализирани следните по-значими инвестиционни мероприятия: ремонт на сграда КССМ – битово помещение и лаборатория; ремонт на помещение /съблекалня/ в цех КД; Ремонт на сграда цех РЕЕВ – битово помещение ет. 1; преустройство на аварийното осветление за работа на корабни обекти по Наредба №3 „за безопасна работа в закрити помещения”; монтаж климатични системи по цехове;

подмяна на ацетиленов колектор в „Ацетиленова станция“; изработка на фундамент и въвеждане в експлоатация на резбонарезна машина за тръби; подмяна на дограма в цех КССМ - докова бригада; подмяна на стрелкови амперволтметри с електронни в диапазон 24 А; ремонт и изработка на нови клемни кутии за оборудване на самоходни стапелни колички; монтаж на аварийно осветление на алеята от цех КССМ до дърводелен участък; преустройство на ел. инсталацията в помещенията с климатици по цеховете със заземителен проводник; боядисване на щатни скелета; монтаж на електромери и водомери в сгради и помещения за самостоятелно отчитане на енергията.

През 2020 г. се предвижда да продължат дейностите по основен ремонт и подобрения и преустройства, а именно:

- Опресняване маркировката на подкрановите пътища в завода
- Ремонт решетки на Стапел 1, Стапел 2 и подкранов път;
- Ремонт покрив на сграда цех КССМ /докови ремонти/;
- Монтаж на парково осветление на алея „Главна подстанция – Старо трафо“;
- Монтаж на парково осветление на алея „Медицинска служба – цех „Корабни двигатели““;
- Ремонт вентилация Хале 1 на ПК №1;
- Климатизация на помещения в завода;
- Да се довършат релсовите захвати на крановете;
- Поставяне на липсващите капацитети на шахти на Стапели 1, 2 и 3.

○ Информация за висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания в размер най-малко 10 на сто от собствения капитал на Дружеството.

“Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания в размер най-малко 10 на сто от собствения капитал на дружеството. Общата стойност на задълженията или вземанията на дружеството по всички образувани производства не надхвърля 10 на сто от собствения капитал на предприятието.

- *Информация за последствията от COVID 19*

Основната дейност на дружеството кораборемонт е в сферата на услугите и е зависима изцяло от клиентите. Рискът е основно в дългосрочен план, да се намалят обемите на работа, поради намаления стокообмен в световен мащаб, намаленото корабоплаване или поради изпаднали във фалит и неплатежоспособност корабособственици.

В тази връзка при възникналата ситуация с пандемията на коронавирус COVID-19 и възникналите икономически последствия от нея които се отразяват върху икономиките на страните от целия свят, последствията върху предприятието ще са:

- Забавяне на събираемостта на вземанията по приключили договори, които са с договорени разсрочени плащания, основно с чуждестранните контрагенти;

- съответно намаляне на паричния ресурс на дружеството;
- забавяне на плащанията от наша страна към доставчици и персонал;

В предвид непредсказуемата продължителност и развитие на пандемията, на този етап ръководството счита, че ефекта който може да се очаква е временно забавяне на възходящото развитие на дружеството и изпитване на затруднения при изпълнение на някои от поръчките.

От самото начало на обявяване на пандемията от Световната здравна организация/СЗО/, е сформирана кризисна група и са въведени ред епидемиологични мерки на територията на завода, целящи да не се стигне до спиране на работа и затваряне на предприятието от здравните власти.

Наред с това се поддържат ежедневни контакти с настоящи клиенти по сегашни и бъдещи поръчки за които има сключени договори, с цел да си гарантират вземанията и успешно да финализират взаимоотношенията.

До момента дружеството работи на пълен капацитет без да е прекъсвало дейност, има сключените договори, които ще подсигурят същата натовареност поне до края на второто тримесечие на 2020 г. и разполага с ликвидни средства да продължи дейността си като да продължи да прилага принципа на „действащо предприятие“.

14. Корпоративно управление

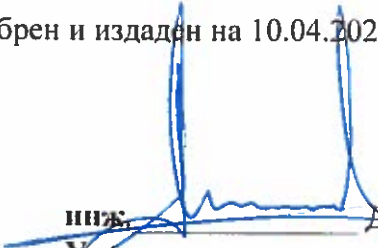
“Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна ” ЕООД счита, че ефективното прилагане на добрите практики за корпоративно управление допринасят за постигане на устойчив растеж и дългосрочните цели на Дружеството, както и за установяване на прозрачни и честни взаимоотношения с всички заинтересовани страни.

“Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД поддържа и развива интегрирана система за управление в съответствие с водещи международни стандарти по качество (ISO 9001), околна среда (ISO 14001), здраве и безопасност при работа (OHSAS 18001).

Управителят на дружеството изпълнява своята дейност в съответствие с Учредителния акт на “Терем - КРЗ Флотски арсенал - Варна” ЕООД и вътрешните правила/процедури/политики на група „Терем“.

Управителят на дружеството в своята дейност прилага принципа за избягване и недопускане на реален или потенциален конфликт на интереси.

Настоящият доклад е одобрен и издаден на 10.04.2020 г.

Управител
на „Терем- КРЗ Флотски арсенал-Варна” ЕООД

